

**Opening tentoonstelling 80 jaar vrede, vanwege 125 jarig bestaan van Venlona,
23 maart 2025, bibliotheek Venlo**

Beste mensen,

Bijna 6 maanden zaten
er destijds tussen de bevrijding
van Maastricht als eerste
en Venlo als laatste stad van Limburg.

En net zo lang
hamer ik er 80 jaar later
bij alle herdenkingen op
hóe belangrijk het is
om de verhalen van toen
te blijven vertellen.

Niet alleen de verhalen over
hoe onvrij het leven was tijdens de bezetting;
maar ook over hoe ongelooflijk
veel leed en levens het kostte
om onze vrijheid en democratie
terug te winnen.

Daarom vind ik het als
gouverneur, beschermheer én fan
van Venlona ook zo fantastisch
dat jullie het 125 jarig jubileum aangrijpen
om óók jullie verhalen (met een boek én tentoonstelling)
te vertellen over die zwarte bladzijde
in jullie bestaan
dat jullie níet konden zingen.

Want dat was de consequentie
toen Venlona in al haar saamhorigheid,
heel snel en eensgezind
besloot geen lid te worden van de Kultuurkamer;

zichzelf pertinent niet wilde laten nazificeren:
no way dat de bezetter
 zou beslissen wat het
 koor nog mocht zingen;
 dan maar niet...

Wij van na de oorlog kunnen
 ons daar helemaal niets bij voorstellen;
 alleen het idee al
 dat een absolute macht
 jou gaat vertellen
 wat er wél of níet
 op je repertoire mag staan.

Maar de verhalen
 die Venlona nu brengt,
 gaan net zo goed over
 hóe klein de stap is
 van het samen besluiten
 'uit principe' niet meer te zingen
 naar het helpen van anderen;
 zoals zij op wie die bezetter jacht maakte.

Koorleden verloren
 bij het plegen van dit verzet
 hun leven;
 net als bij de allesverwoestende
 bevrijding van de stad.

Want hoe allesverwoestend die was,
 vertelt ook dat teruggevonden lied
 over *alle ramp en oozel*¹
 dat Venlo toen trof en begint met die zin
*dao zien in hiël wat straote wat heuk en huuskes weg*²

¹ Ramp en ellende

² Daar zijn in heel wat straten hoeken en huisjes weg

Maar beste mensen,

Juist vanwege al die *ooze*l, die ellende,
die toen werd doorstaan,
zeg ik ook telkens weer
dat we de vrijheid
waard moeten zien te blijven.

Een opdracht die ik de
afgelopen zes maanden
eigenlijk met de week
alleen maar in belang
heb zien toenemen,
gezien de verwarrende staat
waarin de wereld zich nu bevindt.

Waarbij natuurlijk ook steeds
de vraag was: over welke vrijheid
hebben we het dan.

Nu kies ik graag
voor de definitie van Angela Merkel
over vrijheid: en wel dat
"ware vrijheid niet alleen
de vrijheid is ván iets
– van dictatuur en onrecht –
maar ook blijkt uit de verantwoordelijkheid vóór iets:
voor de medemens,
voor de samenleving,
voor onze gemeenschap."

Ik vind dat niet alleen een mooie definitie
voor een koor als Venlona
dat alleen maar 125 jaar kan bestaan
dankzij die verantwoordelijkheid voor elkaar,

maar ook omdat het een
belofte van weerbaarheid in zich draagt.

Dat wie zich verbindt,
en elkaar durft te vertrouwen
omdat je weet 'welke toon die ander zingt',
ook makkelijker opstaat,
tegen die krachten die juist willen verdelen;
zoals Venlona destijds ook meteen 'nee'
durfde te zeggen tegen dat akelige 'keurslijf' ...

Precies die weerbaarheid dus
die we ook vandaag
meer dan nodig hebben
voor het behoud van die vrede en vrijheid
die we nu al 80 jaar zo gewoon zijn.

Maar dat begint dus
met die verbinding te zoeken en te vinden;
zoals hier ín of met een ander koor,
maar ook met je burens
in je eigen straat
én met die aan de andere kant van de grens,
vlakbij én verder weg...

En ze natuurlijk allemaal
lid laten worden van Venlona!

Sehr geehrter Minister Marcus Optendrenk,

*ich sprach gerade über die Freiheit,
die für uns so lange selbstverständlich war,
die wir aber weiterhin wertschätzen sollten.*

*Indem wir uns – wie in einem Chor –
füreinander verantwortlich fühlen,*

*können wir – als geschlossene Front –
gegen jegliche Bedrohung
unserer Freiheit und Demokratie
zusammenstehen.*

*Und das beginnt
durch den Kontakt
mit anderen Sängern
und mit unseren Nachbarn,
auch auf der anderen Seite der Grenze.*

*Es freut mich, gemeinsam mit Ihnen
die Ausstellung zu eröffnen,
die sich mit der Zeit befasst,
die wir gemeinsam nie wieder
erleben wollen.*